

DISCIPLINA UNIVERSITARĂ MANAGEMENTUL PROIECTELOR – O NECESITATE STRINGENTĂ

Viorica GORAȘ-POSTICĂ

Curriculumul disciplinar *Managementul proiectelor* se înscrie în paradigma postmodernă a procesului de învățământ superior, care reliefează aspectul funcțional-aplicativ, făcând parte din sistemul curricular în cadrul Programei de formare inițială a specialiștilor în domeniul psihopedagogic.

Standardele de calitate pentru conținutul cursului se referă la următoarele unități de competență, specificate prin indicatori concreți de calitate și cantitate: inițierea și planificarea proiectului; conducerea implementării proiectului; evaluarea și monitorizarea; managementul calității/performancei, managementul resurselor umane, managementul strategic, managementul comunicării, managementul timpului, managementul financiar, managementul riscului și al stresului etc. Obiectivele generale ale cursului se axează pe formarea următoarelor competențe specifice: de comunicare, de proiectare, managerială și psihosocială. Modulele de conținut includ aspecte ce țin de designul proiectului; de scrierea/elaborarea propriu-zisă a acestora; de planificarea, implementarea și asigurarea managementului calității; evaluarea și competențele echipei de proiect. Practicienii, dar și teoreticienii susțin de comun acord că scrierea de proiecte constituie 90% transpirație și doar 10% inspirație, precum în multe științe socioumanistice aceasta este o artă, dar și o știință. Studenții înțeleg din start că nu este o formulă magică de elaborare a proiectelor pe care să o poată aplica la orice situație, ci există un set de recomandări, parvenite de la finanțator, ce trebuie ajustate la particularitățile specifice, ce ar ține de misiunea și obiectivele organizației.

Printre cele mai frecvente caracteristici ale unui proiect bun desprindem câteva, de ordin strategic și tactic: gradul de adecvare a scopului și a obiectivelor propuse; fezabilitatea acestuia; eficiența, simplitatea, precizia; sistematizarea, lizibilitatea și claritatea; operaționalitatea, unitatea și consistența; continuitatea și flexibilitatea; viabilitatea și oportunitatea, eficacitatea și încadrarea în timp [Cf. 1]. În acest sens, afirmăm cu certitudine că, în timpurile pe care le parcurgem, cu schimbări efervescente la toate nivelurile, inclusiv în societățile aflate în lungă tranziție, disciplina universitară *Managementul proiectelor*, destinată facultăților socioumanistice, oferă studenților șanse mari de calificare profesională, provocându-i la cercetare, creativitate și studiu individual și de echipă, dar și la acțiuni concrete, conform unor termeni de referință funcționali [3, p.42]. Finalitatea cursului predat de noi de mai bine de 5 ani este ca fiecare student să elaboreze propriul proiect de intervenție educațională, pornind de la o problemă școlară sau comunitară stringentă. Grila de evaluare a proiectelor, elaborate de masteranzi, ca

produs final pentru evaluarea sumativă a competențelor achiziționate la curs (a. 2012-2013), ne-a relevat, în mod sintetic, următoarele rezultate:

Tabel

Evaluarea calității textelor proiectelor
educaționale de intervenție

Nr.	Indicatori	Nivel de realizare 1 nul	Nivel de realizare 2 minim	Nivel de realizare 3 mediu	Nivel de realizare 4 deplin
1	Prezența tuturor componentelor proiectului	0	1	5	15
2	Relevanța argumentelor asupra necesității de rezolvare a problemelor identificate	2	1	3	5
3	Gradul de corespundere a obiectivelor criteriilor SMART	0	2	7	12
4	Sucesiunea logică a activităților din planul de acțiuni	0	0	11	10
5	Expunerea rezultatelor cantitative și calitative ale proiectului	0	3	8	10
6	Descrierea impactului vizat	0	0	9	12
7	Asigurarea durabilității schimbărilor inițiate	3	2	6	10
8	Buget clar și corect	0	4	9	8
9	Descrierea parteneriatului	1	2	10	8
10	Evaluarea proiectului	0	2	12	7
11	Monitorizarea implementării	0	2	15	4
12	Corectitudinea pedagogică și lingvistică a textului	0	3	8	10

Putem deduce ușor că studenții au elaborat proiecte bune și foarte bune, marea majoritate respectând rigorile de calitate impuse la curs, nivelurile de realizare mediu și deplin prevalând categoric. Nu am avut proiecte evaluate cu note insuficiente, doar 2 note de 7, 5 note de 8, 9 – 8 și 5 de 10. Printre problemele mai frecvent întâlnite de studenți au fost la capitolele ce se referă la argumentarea relevantă a problemelor identificate ca prioritară, redactarea SMART a obiectivelor, descrierea impactului vizat, alcătuirea bugetului ca

exercițiu, dar nu au fost decât 2 persoane care posedau Excel-ul, fiind și avansate la indicatorul de corectitudine pedagogică și lingvistică a textului.

Sinteza selectivă a răspunsurilor la chestionarul de evaluare finală se prezintă astfel: La întrebarea *Care au fost cele mai importante competențe achiziționate la cursul „Managementul proiectelor educaționale”?*, s-au dat răspunsuri de tipul: elaborarea unui proiect pe etape; competențe de evaluare a unui proiect după indicatori; competențe de dirijare și coordonare; abilități de scriere a proiectului, conform unor pași concreți; elaborarea planului de activități.

La întrebarea *Cum credeți, cât de bine cunoașteți să elaborați un proiect de intervenție educațională?*, studenții s-au autoevaluat cu media de 8,1, ceea ce este destul de obiectiv. *Cât de mult contează sau va conta acest curs pentru edificarea carierei dvs. profesionale?*, răspunsurile s-au împărțit 50 la 50, ½ au răspuns că ar conta foarte mult și ½ – mult. Impactul imediat al cursului, evaluat de studenți, s-a caracterizat prin următoarele: fenomen pozitiv, care contribuie la dezvoltarea personală și profesională; aplicabilitatea cunoștințelor; posibilități mari de socializare și schimb de idei; dezvoltarea competențelor manageriale, de comunicare și prezentare; apariția posibilităților de implicare în anumite proiecte; perfecționarea în domeniul educațional.

Cu referire la folosirea în activitatea profesională a ideilor de proiect sau proiectul în întregime elaborat la curs, am obținut următoarele răspunsuri: în liceu, pentru îmbunătățirea procesului educațional; îl voi propune la primărie, pentru dezvoltarea gimnaziului; la serviciu, în ONG-ul local; în activitatea școlară pentru asigurarea cu literatură didactică și echipament a cabinetului metodic; la grădiniță, pentru amenajarea terenului de joacă.

Sugestiile făcute înainte pentru îmbunătățirea impactului acestui curs în activitatea profesională au fost: aplicarea *de facto* a proiectului; analiza unui număr mai mare de proiecte în derulare și participare la implementarea acestora; să ni se ofere legătură cu sponsori, finanțatori; să se mărească numărul de ore practice, să facem și traininguri.

La o primă parcurgere a sugestiilor și problemelor, ne dăm seama că ceea ce propun studenții sunt idei valoroase, dar depășesc, cel puțin la etapa actuală, cadrul universitar la o disciplină academică. Pe viitor, în cazul unor parteneriate funcționale cu angajatorii, se va ține cont de ele. Răspunsurile la întrebările de mai sus au revelat tendințe pozitive în evoluția cunoștințelor și competențelor studenților, sporirea interesului acestora față de subiectul dat și conștientizarea clară a impactului cursului în evoluția din viitoarea carieră. Aceasta ne-a motivat să perseverăm în optimizarea cursului, dar și în propunerea lui la toate grupele de masterat din cadrul facultății și din întreaga universitate.

La o simplă navigare pe Internet, atestăm cursul de *Management al proiectelor* la foarte multe universități de peste hotare și chiar masterate,

experiență utilă și pentru noi. La Universitatea de Stat din Moldova, un asemenea curs se predă la câteva facultăți, ceea ce este foarte puțin, bineînțeles. Parcurgând curricula pentru disciplina respectivă, am constatat similitudini la nivel de obiective și conținuturi, dar și de rezultate scontate, pentru activitatea individuală a studenților în ceea ce privește strict tematica managerială; diferențele constau în problematica abordată de proiecte, care vizează direct domeniul de aplicare – economie, asistență socială sau educație [2, p.140].

În fine, ne putem pronunța asupra necesității și oportunității de predare-învățare-evaluare a cursului de *Management al proiectelor* în calitate de pilon important în calificarea profesională a tinerilor. Fiecare facultate ar fi bine să includă în planul de studii disciplina dată și să creeze condiții atât pentru cadrul formal al cursului, cât și pentru cel neformal, de implicare a studenților în proiecte de intervenție educațională, la diverse niveluri.

Referințe:

1. COJOCARU, Șt. *Proiectul de intervenție în asistența socială. De la propunerea de finanțare la proiectele individualizate de intervenție.* Iași: Polirom, 2006. 240 p.
2. GORAȘ-POSTICĂ, V. *Teoria și metodologia managementului proiectelor educaționale.* Chișinău: CEP USM, 2013. 192 p.
3. GORAȘ-POSTICĂ, V. Managementul proiectului – o inovație în curriculumul psihopedagogic universitar. În: *Studia Universitatis*, Seria Științele Educației. Chișinău: USM, 2009, nr.1, p. 42-46.